

Mesi Juo Napano Pol Bivitauiiao Ban Namoneano Lu Nalo Na TESALONAIKA Verialiano Moti

Tukunu bulati na niosi nei

Tomu nalo na yimo lu na Tesalonaika ajua jaleleiano bior amijog iliano telabo, aber Yesu binimei bereio ruei, a maka ajikia ka iliano vabe naruei na be riano. Ana Pol jiri kiano mēsi juo nene ba ban namoneano nalo na Tesalonaika ka verial ilirianiano vanlo. Naio berinavo Yesu mia rimei bereio, mia beamu bajago va nalo monoka rimei rivova laka yetano ka tuboiano na toro tai napano mia rimaluvo, napano siano “Toro na lakorov Tuboiano,” a naio mia rilikuei ka Yesu.

Pol berial meravo ber tomu nalo napano abuluku mēsi nei monoka atu sikili ea kialo moneano, ver vaio pēli mia ajevio jaleleiano ve telabo, a ajog rivova laka. Mia naio berinavo monoka aiñau sikili tulaka ka ajevio. Vite nalo napano maka ajevio ea kialo meuliano, jibe napano naio bija tomu nalo na amiñau bija naio aju amilaio, a monoka ala ga iñauano novo nalo.

Torogio nalo na niosi nei

Iliano moti 1:1-2

Pol jaaro kalo bija naio miaia lo 1:3-12

Pol berloglog tomu nalo ka Yesu mia rimei bereio tumābe 2:1—17

Pol berlogloglo ka namoneano kiano bajago 3:1-15

Iliano maariano 3:16-18

Iliano na be moti

¹ Taara na namoneano nalo na karamãado Atua kiano a kiado Tubo Yesu Kristo, napano kumitua komeli na Tesalonaika, kumemi tolu Pol, Sailas a Timoti, kumemi numisaaro toru laka ka nuviviuo kamiu ea niosi nei.

² Tinjiememiano a tumãaroano na karamãado Atua kiano bija kiado Tubo Yesu Kristo to vija kamiu.

Pol jikar kiano vivitauiano bija volkouano ka ver sivaiano

³ Titai napano bo ka nuvila bogo nonovio, monoka nuver siva ka Atua ka kamiu nalo na kenememi bilbilu nalo. A vonganei, kumemi numisaaro toru ka nuvila tibe nei, bior kumemi numijog lilianiano nalo na kenemiu, aber kene-miu moneano binimei bavin laka bogo nonovio, a kamiu tomu nalo biniu aju tinielo jiilo bavin toru lie.

⁴ Nina bo laka, ana bogo na numitu numiselviv ea taara nalo dolu na Atua kiano namoneano, numitu numiaia kamiu toru banlo. Kumemi numitu nubisivisii banlo ka kumitu kubar bajago nalo na jikili na uolu nalo kialo, a kumitu kumidu ruru bogokouo tai na mila bulag kamiu laka, a kamiu kuvikulkul re, kenemiu moneano rijoru leleio re.

⁵ Bogo na kumitu jikili jibe na, ana numial ka bogo na Atua bijauia ga kamiu naio miãauka memedu batitigio, bior mijikia ka kamiu kube

tomu nalo napano maka kuvijikia kuvijoru. Vonganei, naio mijikia rui ka kami kumitu kubar jogvaiano nalo bior kiano navenatuboiano, a iorou, mia naio vititii kami ka kubare ka kuva joomo eaio.

⁶ Naio, bogo nonovio naio miãauka memedu ga, a mia naio rila meran vovaiano van nalo na aju amila bova ban kami.

⁷ Nalo amila kami kumitu kubar bogokouo laka, a mia naio rila ribisi, mia naio rijai kami yako, a rijai bunu kumemi ea vio nei napano kumemi bunu numitu nubinua saba tealoo. Bogo na reial ka buruãara sebi vilivili ea vio yauo, remijikia ka mila ãarabo na Atua kiano ka riila Tubo Yesu taluvo ea tiniabene rimei ea yetemeriba, vija kiano nailiano nalo na jikili, ka mia naio rivuru bulag kito den jaleleano nalo na yetemeriba.

⁸ Naio riyotuba, mia naio tibure nalo na maka asidom ajikia Atua, maka asidom ajogkar Ioluanoo Vou na kiado Tubo Yesu kiano.

⁹ Kialo vironiano na mia nalo avario, mia nalo ava koviobo garuei, mia nalo atukovio kalo maka ajikia atu vija Tubo bogo tai ea vio novo napano kiano moroano miãaukanio bo jo rui.

¹⁰ Ea bogoti napano mia naio rimaluvo, mia kiano tomu lu nalo aiaia naio ve toru laka, mia nalo na amonea naio aial naio tibe naio bo bo laka, a mia kami bunu vijalo, kuvitakisoor naio. Kumijikia kuvila tibe na bior kumonea kenememi Ioluanoo nalo, mia nalo dolu napano na, mia maka ajikia atakisoor naio leleio.

¹¹ Kumemi numitu numisidomii saba nalo na

banbano-o, ana mila numisikili vatitigio bo ka nubolkouo bogo nonovio bior kamiu. Numitu nubika den kiado Atua ka riijaja kamiu, kubare ka meuliano lu nei napano naio bio kamiu kanio. Nubolkouo ka kenemiu verkariano novo nalo napano kumitu kumisidomii ka kuvitakiio, bija iñauano nalo na bo napano kenemiu viek-ouoiano mijikia rila, mia Atua rimāu ea kiano sikiliano ka mia monoka avar m̄arati.

¹² Numitu nubolkouo jibe na ka kamiu kuviaia kiado Tubo Yesu siano rimei ve toru bure kamiu, a ka kuviluo lie vija kiano bajago nalo na bo. Ver kumijikia kuvila tibe na rivan rivano-o rive verare ka tiniememiano novo napano Atua kiado Tubo kiano, nina be Yesu Kristo, mia rivu mia rivu.

2

Toro va na, Uolu na tuboiano, mia rimei

¹ Kiniou nojidom neverii bereio Tubo kiano liliuiano bereio, bijaio jum̄abe ka mia rivuru kito rotu vija naio. Banalo, ea vio nei, nojidom never tibe nei,

² mia niukniuku rivie re kamiu laka, kumerou re. Nemijikia ka iliano tai jo jeliviv ber tomu tai aju aberial ruei p̄eli aju amioliolu ka legiano na Tubo kiano liliuiano maluvo ruei, a nalo dolu aberverial aber kumemi naverloglogiano nalo naruei nuberial tena ea kenememi niosi tai ruei. A kamiu kumonmonea re iliano nalo na,

³ kuvijamo kalo re ala sibilili kamiu tibe na.

Venia na nalo aju aber, maka jikia tibe na leleio, bior burum̃ara naili-dieiano van Atua monoka rimei mave beamu vo. Mia iorou kanio toro va na rivakovio nei, napano abio ka Uolu na Tuboiano, naio bunu monoka riyotuba medave.

⁴ Toro na naio bova laka, naio jo mil die tenalo na bo, a naio jo midu naio jo mave ka tenalo abiniu na Atua siano joalo bija tenalo lu dolu na tomu nalo ajovon vatitigio. Mia naio rila tibe na rivan rivano-o, naio ga takurano ridular naio bereio toa vio lu joomo ea Atua kunuano, naio riverial naio river naio be Atua ruei. Mia bogo na naio rila tibe na, nina bogo na naruei mia romijikia roytuba ea legiano na maaro.

⁵ Ver kumitu tiniemiumaio kia ga vo ka bogo na nojo bija kamiu, nojo neberial vite nei va miroano ban kamiu ruei.

⁶ A jakii venia na nebisivisii vonganei, kumijikia kuvitilubar ka toro na, kiano bogo memedu ka riyotuba jo, a nalo aju koko vio ka naio bior kiano bogo nene na makam vo.

⁷ Mia be iakurano ka Uolu na tuboiano na naio maka riyotuba vo, a kiano sikiliano jojom̃a mir̃au lukuluku kiano bajago va nalo ea vio yetemeriba nei ruei. Naio maka rijikia riyotuba medave ea kiano sikiliano nonovio vo, ka Niununo Lu joko vio ka naio, a bogo na Niununo Lu taluvo bereio rivano,

⁸ mia naio tumolu vija kiano sikiliano nonovio. Mia naio rila mira rivan riva vaataro ka tovulio, a iorou Tubo Yesu mia rimaluvo, mia jegi na kiano iliano naio riyuvu lar toro va nei ve vaarakurano, mia mia-moiano na toru na

binimei bija, rijilar toro nene riva kovio ea melijokouo.

⁹ Bogo napano Uolu na Tuboiano nene maluvo, mia naio riñau vija Siñaro kiano sikiliano, a mia naio rila vremesiano nalo vija tovo nalo vija vite nalo na iloiano, a abe sibiano nalo ga.

¹⁰ Mia naio rila tibe na bior jidom rijukujuku tomu nalo nei kialo jidomiano, ka nalo avakovio. A mia naio rila bunu bajago va na ajikia avurudom kialo jidomiano ve dolu, bior nalo abe tomu na maka asidom Atua kiano ilirianiano, nalo maka asidomii leleio ka mia naio rijikia rivuru meul ealo.

¹¹ Ana bogo na Atua mial kialo jidomiano jikili jibe na, mia naio tuvanlo ga, mia naio mijamo ka ga burumñara sibiano nalo ka tovulu kialo jidomiano tibe nei ga, mia amonea vatitig sibiano nalo na.

¹² Ana iorou, mia naio tiburelo memedu garuei, ber abe tomu na maka amonea kiano ilirianiano, mia venia na ajaaro kanio, naio be bajago va nalo namña aju amila ruei.

Kamii kuvitu sikili vatitigio rivu bogo nonovio

¹³ Vite tai napano monoka nuvila bogo nonovio, kumemi monoka nuver siva ka Tubo Atua rivior kamii kuviniu kuruememi a kuviviniememi nalo, napano naio jidom kamii toru laka. Jikar nua ruei, naio bijauia bulag kamii ka mia kuve mñarati moti ka kumonea kiano ilirianiano, a Niununo miñau ea kenemiu meuliano, kumei kumeravo ea mirano, ana mia naio rijikia rililarur kamii.

¹⁴ Naio bio kamiu ea lilianiano vou na napano kumemi numidu binimei, bior ka naio jidom ka kamiu bunu kuviadol miamoiano na toru ka ridular kiado Tubo Yesu Kristo siano mave.

¹⁵ Jibe na banalo, maka rivu ka kam tai rila lu-vuio. Monoka kuvitu sikili vatitig bogo nonovio, a monoka kuvokar vatitigio verloglogiano na nuberial ban kamiu rui ea kenememi iliano nalo ŕeli ea niosi nalo nei.

¹⁶ Karamado Atua tiniene jii kito, kiano tiniememiano ka kito midular kiado jidomiano ea kiano verikariano tai na bo, ka kito rotu rivu vija naio bogo nonovio maka rijikia ribisi bogo tai. Ana nobolkouo ka naio, ka mia kenerinio, kiado Tubo Yesu Kristo,

¹⁷ naio tunukakar kenemiu iviso, rila kamiu kuvisikili vatitigio rivu ea iliano nonovio nalo na bo a inãauano nonovio nalo na bo laka.

3

Pol bika ka abolkouo ka naio

¹ Kulou nalo, beamu ka navokar juluvati na kiaku iliano nojidom nevika den kamiu nonovio ka kamiu tiniemiu bobogia re kumemi ea kene-miu volkouano nalo, ka nuvijikia nuvimãau sikili lie, ka Tubo kiano iliano rijikia rivanvano-o tavio soŕeli ea vio nalo. Verver tibe na, mia tomu nalo bunu amijikia ajog kiano ilirianiano, amijikia adular siano, jibe na ga kamiu kumila bogo na naio miyotuba ea kamiu beamu nua.

² A bogo na kubolkouo, bo ka tiniemiumaio ka bunu ka maka tomu nonovio na amonea, a tomu va nalo tai na kialo jidomiano dolu, ana

kubolkouo ka Atua tokovio vatitig ka kumemi ka nalo ajikia re atokol kumemi.

³ Remijikia ka remijikia ravarkar tiniedo ea Tubo bogo nonovio, ana be iakurano ĩeli Parinio Toro Va na naio jidom rila venia ka kito, a nomonea ka Tubo mia rila kito resikili vatitigio rivu, mia vitikar kito rivu laka.

⁴ Be tinieku ka mia naio saaro ve toru ka rijai kamiu tibe na, bior tenalo na kumemi nuberial ka kamiu, nomonea ka kamiu kumitu kumila ruei, a nomonea ka mia kuvitu kuvila tulaka ea bogoti nalo na ju ka rimei.

⁵ Kamiu kumila jibe na bo laka, mia kiaku volkouano ka mia Kristo kiado Tubo tukamu ka kamiu riva rivokar na kenemiu jidomiano rimei rive tebievi riano tibe ka kiano, a na kenemiu iviso rivujo ea Atua kiano tinietiano.

Iliano na tivelinio na yoviano a bajago napano aju kurano janea vio

⁶ Banalo, ea Tubo Yesu Kristo siano nojidom neverial ka kamiu ka ver kuruado tai maka riĩau vatitig ĩeli naio maka takii verloglogiano nalo na kumemi numisian, bo ka kuvitu koalabo kija ka naio. Tomu na yoviano na jibe na, kamiu kuan re vaataro kalo,

⁷ bior bogo na kumemi numitu iviso ka kamiu, maka numitu kurano tibe na. Kumemi nuberial marabo na bo ka kamiu, a kumijikia vatitig ka bo ka kuvitakio.

⁸ Bogo na verver numidu sinaniano tai, a kumemi nubul ga, bior napano numiĩau legiano a bogiano ka nubar veru ve teliki ka nubul venia na numisidom. Kumemi numinonou jibe nei

ka rila nuvila re buru iñauano van kamiu ka kuvitikar kumemi.

⁹ Peli memedu ga ka monoka kuvitikar kumemi ve teliki, a numisikili ka nuvitikar kumemi ga, ka nuverloglog kamiu ka bajago tai na bo nina kuvijikia kuvitakiio.

¹⁰ Bogo na numitu bija kamiu, kumijog numitu nuberial tenei ruei, jibe ka kenememi tuboiano tai, napano numisian bunu ban kamiu, ver toro na maka sidom rimau, mia naio maka rijikia sinano.

¹¹ Nemil jibe nei bior iliano telisu tai binimei bokar tilinieku ber kam tealó maka ala titai leleio, aju kurano ga jibe na, mia aju amilkue laka ka tenalo na tomu dolu nalo aju amimaukanio.

¹² Kenememi iliano ban nalo na jibe na ban jibe na, ber kamiu maka bunu tena kuvitan ea vio tibe na, kuvilavon ka kuviturmaro ga ve telisu beamu, a kuvisikili ka kuvila iñauano kija vare ka kuvokar semiu sinaniano na kumisen ka bogoti bogo nonovio.

¹³ Ana iliano ban kamiu kuruememi nalo a kuviviniememi nalo abiniu, ver maka kito tai na river ka naio rijog tiniene m̃aro ka iñauano novo nalo na ju ka roimaukanio.

¹⁴ Kumemi nuber saba nalo miroano ea niosi nei, ana ver toro tai maka tiniene saaro kano, bo ka kuvitilubarío toro na. Mia kuvitu re kuvila vonvon ka kuvimau vija toro na beamu, ka rila naio rimou ve telisu, naio rivitilubar kiano beleiano.

¹⁵ A mia kuvila re titai vanio tibe kenemiu uolu tai, a kuvila bon naio tibe na ka naio rimei rive kuruemiu novo tai.

Iliano na maaro

¹⁶ Kiaku iliano na maaro, nobolkouo ka mia Tubo na tum̃aro rudu kiano tum̃aro to vija kamiu ea kenemiu m̃arabo nalo riviniu, nobolkouo ka naio rivija kamiu kuviniu bogo nonovio.

¹⁷ Vio nei telisu yetano nei mia keial ka kiniou ga nobivitauiia iliano nalo ka juñaku. Nojidom ka nala tibe nei ea kiaku niosi nalo ka kuvitu kuvitilubar juñaku ka kiniou naruei nojuvan niosi nei biedu. Naio naruei kiaku vivitauiano jo, beriio:

¹⁸ Kiado Tubo Yesu Kristo kiano tiniememiano jo bija kamiu nonovio.

Kiniou, Pol.

Verikariano Vou Na Baki
The New Testament in the Baki language of Epi,
Vanuatu
Le Nouveau Testament en Baki langue de l'île d'Épi
au Vanuatu — Niutestamen long Baki lanwis, blong
Epi Aelan, Vanuatu

copyright © 2016 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Baki

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

f1528695-aae7-544e-aadd-9084a3830ae4